Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas). Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*: în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul insertiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtu și insertiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 16. **Brașovŭ, Vinerĭ 20 Ianuarie** **1889.**

†

PRINȚULŬ DE COROANĂ RUDOLFŬ.

Brașovŭ, 19 Ianuarie v.

Erĭ séră, pe când diarulŭ nostru era deja tipăritu, ne sosi cutrierătórea scire despre mórtea neașteptată a prințului de corónă Rudolfŭ, întêmplată în Meierling, lângă Baden, unde mersese Alteța Sa, ca sĕ facă vênătóre.

Precum ne spune o telegramă ce-o primirămŭ în cursulŭ dilei de adĭ, erĭ diminéță soții de vênătóre ai principelui îlŭ așteptau sĕ soséscă la loculŭ hotărîtŭ, de unde aveau sĕ plece împreună, când de odată li se aduse trista veste, că prințulŭ de corónă fù aflatŭ mortŭ în patŭ.

Vestea despre mórtea prințului de corónă a venitŭ pretutindenea ca unŭ trăsnetŭ din seninŭ, deórece nimicŭ nu s'a sciutŭ, nicĭ nu s'a auditŭ mai ’nainte, că Alteța Sa sĕ fi fostŭ bolnavŭ orĭ sĕ fi avutŭ vre-o suferință vechiă.

Nicĭ una din încercările grele câte a trebuitŭ sĕ le îndure Maiestatea Sa împĕratulŭ, regele și marele nostru principe în decursulŭ lungei sale domnirĭ, nu se póte asemĕna cu durerea, ce a trebuitŭ sĕ i-o pricinuiască pierderea făr'de veste a unicului sĕu fiu, în care se întrupau tóte speranțele sale, ale casei domnitóre și ale monarchiei.

Jalea adâncă ce a cuprinsŭ inimele Suveranilorŭ noștri, este împărtășită adĭ de tóte popórele din monarchiă.

Era bine cunoscutŭ prințulu de corónă Rudolfŭ și în unele părțĭ ale Ardealului, mai alesŭ în ținutulŭ Gurghiului, unde venea mai în fie-care anŭ la vênătóre de urșĭ. Țĕranii români din acestŭ ținutŭ se bucurau, când audiau că vine „fiulŭ împĕratului“ la vênătóre, căcĭ principele Rudolfŭ sciù se le câștige inimile prin umana lui tractare.

Odată când în urma multelorŭ uneltirĭ și inegrirĭ ale adversarilorŭ noștri, prințulŭ moștenitorŭ se reținù dela orĭ-ce întâlnire cu poporulŭ, se mâhniră adâncŭ Românii Gurghiuenĭ și se'ntrebau cu mirare, că óre ce sĕ fiă causa rĕcelei sale.

Prințulŭ de corónă Rudolfŭ era iubitŭ de armată, de a căreia sórte se interesa viu și necurmatŭ, și de câte orĭ se arăta în mijloculŭ ei, era primitŭ cu entusiasmŭ.

Încă ca copilŭ de optŭ anĭ, prințulŭ de corónă a arătatŭ însuflețirea sa pentru armată într'o scrisóre, prin care a felicitatŭ pe unchiulŭ sĕu, pe gloriosulŭ învingĕtorŭ dela Custozza, mareșalulŭ archiduce Albrecht, în urma bătăliei câștigate.

Crescerea și educațiunea prințului de corónă s'a făcutŭ tocmai în epoca în care se sĕvêrșiră marile schimbărĭ interióre, întroducêndu-se aședămintele de față dualistice. De aicĭ vine, că elŭ trecea ca unŭ amicŭ alŭ nouĕlorŭ stărĭ de lucrurĭ, cu tóte că nu ne este cunoscutŭ sĕ fi luatŭ parte activă în politica monarchiei.

Sciințele, artele frumóse și industria aflară în rĕposatulŭ prințŭ de corónă unŭ adevĕratŭ protegĕtorŭ și promovătorŭ. Prințulŭ Rudolfŭ era însușĭ scriitorŭ distinsŭ și sciea sĕ prețuiască cu atâtŭ mai multŭ munca spirituală.

Tóte aceste însușirĭ nobile ale prințului de corónă facŭ ca pierderea lui sĕ fiă și mai durerosŭ sĕmțită în tótă monarchia.

Dér mórtea lui neașteptată a trebuitŭ sĕ facă sensațiă și în străinătate, mai alesŭ în împrejurările actuale, când monarchia are sĕ lupte cu atâtea dificultățĭ în întru și în afară.

Românii de sub sceptrulŭ habsburgicŭ, carĭ în totdeuna au luptatŭ cu credință și cu devotamentŭ sub stégurile victoriόse ale armatei, pentru a căreia prosperare se însuflețea așa de multŭ prințulŭ de corónă Rudolfŭ, iau viuă parte la marea jale ce a cuprinsŭ pe Suveranii noștri și întrega casa domnitóre în urma perderei ireperabile, ce au suferit'o.

Alteța Sa împĕrătéscă și regéscă

RUDOLFŬ (FRANCISCŬ, CAROLŬ, IOSIFŬ)

principe de corónă și succesoru alŭ tronului împĕrăției Austriei, prințŭ regalŭ alu Ungarei, Boemiei etc. etc. Archiduce alu Austriei etc. etc. cavalerŭ alŭ velerei de aurŭ, comandorŭ alu marei cruci a ordinului reg. St. Stefanu, alŭ marei crucĭ a ordinului toscanŭ St. Iosifu, alu marei crucĭ a ordinului suveranŭ alu Ioanițiloru, posessoru a 37 de ordine înalte dela tóte statele marĭ și micĭ; locotenent-feldmareșal, vice-admiralu (extra statum), inspectorŭ generalŭ alu infanteriei, proprietarŭ alŭ regimentului c. r. de infanteriă nr. 19, alŭ regimentului c. r. de ulanĭ nr. 1 și alŭ regimentului de artileria c. r. nr. 10, șefŭ alŭ regimentului imp. rusescu de infanteria Sevsky nr. 34, alu regimentului reg. prusianu de ulanĭ din Brandenburg nr. 11, în suita regimentului reg. prusianu de granadirĭ de gardă împĕratulŭ Franciscŭ nr. nr. 2 cu rangulu de generalŭ, proprietarŭ alu regimentului de cavaleria reg. bavaresŭ nr. 2, doctorŭ în filosofiă onorarŭ alu universitățiĭ din Viena și Cracovia, membru onorarŭ alŭ academiei împĕrătescĭ de sciințe în Petersburg și alŭ academiei reg. de sciințe în Lisabona.

Prințulŭ Rudolfŭ este uniculŭ fiu alŭ Majestățiĭ Sale împĕratului, regelui și marelui principe Franciscŭ Iosifŭ I și alŭ Majestățiĭ Sale împĕrătesei Elisabeta (Amalia, Eugenia), fiica Alteței Sale ducelui Max de Bavaria. Elŭ s'a născutŭ în Laxenburgŭ la 21 Augustŭ 1858. În diua următóre Majestatea Sa a făcutŭ de scire armatei nascerea prințului de corónă cu ordinulŭ nr. 26 dicêndŭ: „Voiu, ca fiulŭ din grația lui Dumnedeu Mie dăruitŭ sĕ aparțină dela intrarea sa în lumea acésta bravei Mele armate, și'lŭ numescŭ colonelŭ-proprietarŭ alŭ regimentului Meu de infanteriă 19, care de aci încolo va purta numele „Prințulŭ de Corónă.“

Alteța Sa împ. și reg. prințulŭ de corónă Rudolfŭ, a căruia educațiune a condus'o locotenentulŭ-feldmareșalŭ Latour de Thurmburg, a primitŭ o instrucțiune temeinică și multilaterală, a fostŭ declaratŭ majorenŭ la 24 Iunie 1877 și la 23 Iulie 1878 a întratŭ în serviciulŭ activŭ militarŭ la regimentulŭ de infanteriă 36. In Septemvre 1880 prințulŭ de corónă a fostŭ numitŭ generalŭ și totodată contre-admiralŭ, ér la 6 Aprilie 1881 a luatŭ comanda brigadei a 18-a de infanteriă în Praga, la 1883 înaintă la gradulŭ de locotenentŭ-feldmareșalŭ și totodată la gradulŭ de vice-admiralŭ, primi comanda diviziei de infanteriă XXV în Viena și la 18 Martie 1888 fù numitŭ de Majestatea Sa ca inspectorŭ generalŭ de infanteriă, „spre a da infanteriei ca armă principală o deosebită dovadă de îngrijire.“

Purtarea umană a prințului de corónă, viulŭ interesŭ ce'lŭ purta elŭ pentru sórtea armatei și binele trupelorŭ și ce l'a doveditŭ la tóte ocasiunile, a câștigatŭ Alteței Sale inimele armatei, care din parte-i se folosi asemenea de tóte ocasiunile, în viéța de garnisónă ca și în taberă, în Graz, Praga, Viena, Bruck, la manevre, în Pola, Dalmația și Herțegovina, spre a-i dovedi Alteței Sale alipirea sa entusiastică.

Dér nu numai pe terĕmulŭ militarŭ s'a distinsŭ prințulŭ de corónă prin activitatea sa.

Ca unŭ escelentŭ ornithologŭ și ca zelosŭ scrutătorŭ în sciințele naturale prințulŭ de corónă Rudolfŭ a stătŭ multĭ anĭ în relații scientifice și personale cu renumitulŭ naturalistŭ Brehm și cu invĕțații cei mai de frunte indigenĭ. Ca resultatŭ alŭ studiilorŭ și alŭ călĕtoriilorŭ sale făcute în acestŭ scopŭ a publicatŭ Alteța Sa operele „Cincĭ-spre-dece dile pe Dunăre“ și „O călĕtoriă în Orientŭ.“

In timpulŭ din urmă prințulŭ de corónă a luatŭ inițiativa la compunerea unei opere marĭ: „Monarchia austro-ungară în scrisŭ și în ilustrațiunĭ“ (in Wort und Bild). Precum se vede din introducerea acestei opere, ce a făcut'o însușĭ, prințulŭ de corónă a avutŭ intențiunea de a grupa în jurulŭ sĕu tóte cercurile literare și scientifice ale popórelorŭ acestei monarchiĭ, „ca sĕ dovedéscă lumei câtă putere spirituală posedemŭ noi în tóte țĕrile și popórele ei și cum s'au întrunitŭ tóte pentru a crea acéstă frumósă operă, care sĕ dovedéscă sentimentele generalei iubirĭ de patriă“.

Decă în esecutarea acestei opere în ce privesce partea de dincóce a monarchiei și mai alesŭ pe Românĭ, nu s'a ținutŭ destulŭ contŭ de intențiunile și ideile nobile ale prințului moștenitorŭ, causa este a se căuta în tendințele politice manifestate și cu acestŭ prilegiu de scriitorii ungurĭ, de carĭ prințulŭ a fostŭ încunjuratŭ.

Prințulŭ de corónă Rudolfŭ a fostŭ unŭ protectorŭ generosŭ alŭ tuturorŭ nisuințelorŭ pentru înaintarea sciințelorŭ, artelorŭ și a industriei peste totŭ; dovadă că a fostŭ numitŭ doctorŭ onorarŭ alŭ universitățilorŭ din Viena și Cracovia și membru onorarŭ alŭ academiei de sciințe din Petersburg și Lissabona.

Prințulŭ de corona Rudolfŭ s'a căsĕtoritŭ cu principesa *Stefania* a Belgiei, fiica regelui Leopold II și a reginei Belgiei, în 10 Maiu 1881. Din acéstă căsĕtoriă i-s'a născutŭ în Laxenburg la 21 Augustŭ 1883, fiica Elisabeta (Maria, Henrieta, Stefania, Gisella), archiducesă.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Viena, 30 Ianuarie, $6^3/_4$ óre séra. **Dela Meierling, lângă Baden, unde principele de corónă Rudolf a fostu la vênătóre, sosesce scirea durerósă și cutrierătóre, că Alteța sa a muritŭ fără de veste, probabilŭ că în urma unui atacŭ de apoplexiă (dambla.)***)

Viena, 30 Ianuarie, 11 óre séra. Edițiunea separată a foii „Viener Zeitung“ spune, că Principele de corónă *Rudolf* s'a dusŭ alaltaierĭ cu prințulu *Filipŭ de Cobourg* și cu contele *Hoyos* la Meierling și că deja erĭ nu se afla bine. Când óspeții de vênătóre se adunară adĭ diminéță și Principele de corónă nu apăru, li-se comunică scirea, că Principele de corónă a muritŭ în urma unui atacŭ de apoplexiă.

Budapesta, 30 Ianuarie, 11 óre séra. In conferința partidului liberalŭ, ministrulŭ Tisza declară, că deși adĭ s'au amânatŭ ședințele camerei, mâne la amedĭ se va ține ședință din incidentulŭ încetării din viéță a Principelui de corónă.

Pe edificiile publice și private s'au arboratŭ steagurĭ negre de doliu. Teatrele și spectacolele publice s'au închisŭ.

Alte amĕrunte despre mórtea Principelui de corónă încă n'amŭ primitŭ. De vorŭ sosi, vi-le vomŭ telegrafia la nópte.

Viena, 31 Ianuarie. *Versiunea, că principele de corónă a muritŭ în urma unei nenorocirĭ întêmplate la vênătóre, e o născocire.* **Principele a fostŭ găsitŭ diminéța mortŭ în patŭ.** Pe la 11 óre apăru contele Hoyos la palatŭ și comunică *Impĕrătesei* în modulŭ celŭ mai cruțătorŭ nenorocirea. *Durerea ce a cuprins'o nu se póte descrie*, cu atâtŭ mai multŭ cu câtŭ nu s'a așteptatŭ la o astfelŭ de lovitură a sorții. Apoi se duse contele Hoyos în apartamentele *Monarchului*, ca sĕ'i ducă scirea despre nenorocita întêmplare. *Durerea ce cuprinse pe Impĕratulŭ îlŭ coverși. Princesa de corónă* fù che-

---

*) Acéstă telegramă sosindu-ne după tipărirea numĕrului de erĭ și fiindŭ o parte mare espedată, s'a pututŭ alătura ca adausŭ separatŭ numai la o parte a edițiunei de aseră. *Red.*

mată la Impĕrătésa, care'i impărtăşi intêmplarea nenorocită. Până la o óră înaintată după amédĭ şedù Princessa de corónă la Impĕrătésa împărtăşindŭ cu ea nesferşita'i durere.

Baden lângă Viena. 31 Ianuarie, 9 óre séra. Cadavrulŭ Principelui de corónă a sositŭ din Meierling. Numerosŭ publicŭ a umplutŭ stradele. Cosciugulŭ de metalŭ a fostŭ aşeḑatŭ într'unŭ vagonŭ îmbrăcatŭ cu postavŭ negru simplu. După ce preotulŭ palatului a pronunţatŭ o scurtă rugăciune, vagonulŭ a fostŭ închisŭ. La 12 óre 20 minute trenulŭ plecă.

Viena. 31 Ianuarie, séra. Cadravrulŭ Principelui de corónă a sositŭ la 12 óre 55 minute. Puţinulŭ publicŭ sta cu capulŭ descoperitŭ. Cosciugulŭ de metalŭ acoperitŭ cu postavŭ negru fù aşeḑatŭ într' unu carŭ (fourgon) cu şese cai şi adusŭ, nu în capelă, ci în apartamentulŭ de durmitŭ alŭ Principelui de corónă, adaptatŭ, ca odaiă de doliu.

Din tóte oraşele monarchiei şi din streinătate sosescŭ telegrame de condolenţă.

Bruxela, 31 Ianuarie. Imperatulŭ Austriei a telegrafiatŭ însuşĭ falnica scire Regelui Belgiei. Regele rĕmase încremenitŭ de spaimă, Regina leşină. In oraşŭ domnesce ferbere fórte mare. Părechia regală plécă la Viena.

SCIRILE ḐILEI.

† **Prinţulŭ Rudolfŭ.** Aséră, îndată ce telegrafulŭ nĭ-a adusŭ scirea neaşteptată despre încetarea din viéţă a prinţului de corónă Rudolfŭ, primarulŭ Braşovului s'a dusŭ în localulŭ Fleischer, unde concerta orchestra oraşului, şi comunicândŭ scirea, concertulŭ se'ntrerupse imediatŭ.

***

Contra-demonstraţiă. Archiducele Friderichŭ n'a visitatŭ balulŭ juriştilorŭ din Pojunŭ, din causa demonstraţiunilorŭ antiaustriace ale junimei academice. Şi ca sĕ arate, că n'a făcut'o din vr'unŭ simţĕmĕntŭ antimaghiarŭ, va visita cu întregŭ corpulŭ oficerescŭ balulŭ Kulturegyletului!!! Óre era nevoiă de acéstă manifestaţiă de dragoste kulturegyletistă?

***

Scólă arsă. In Cricău lângă Ighiu a arsŭ în ḑilele acestea şcóla românéscă. Se ḑice că foculŭ a luatŭ nascere din causa neîngrijirei copiilorŭ de scólă.

***

De-ale armatei române. O comisiune, compusă din trei oficerĭ, va fi trimisă în streinătate, spre a visita diferitele manutanţe (brutării) de armată, pentru ca apoi sĕ se introducă îmbunĕtăţirĭ în manutanţa armatei române.

***

Pelagra. In curêndŭ va apăre o importantă lucrare asupra „Pelagrei“. Autorulŭ ei este d-lŭ dr. Ioanŭ Négoe care, în timpŭ de şése lunĭ, a fostŭ tremisŭ în misiune de ministerulŭ românŭ pentru a studia în Italia. Brancia şi Germania acéstă bólă.

***

Din comitatulŭ Bistriţa. Inspectorulŭ de dare a raportatŭ în şedinţa comitetului administrativŭ, că la finele anului 1888 mai erau 9572 fl. restanţe de dare, adecă cu 5472 fl. mai puţinŭ ca la sfĕrşitulŭ anului 1887.

***

A păţit'o Kulturegyletulŭ. Din Pojunŭ se scrie, că unei deputaţiunĭ a Kulturegyletului din Ungaria de susŭ sub conducerea contelui Palffy i-a ḑisŭ ministrulŭ Csaky în cestiunea ordinaţiunei privitóre la limba germană, că elŭ a datŭ ordinaţiunea numai în interesulŭ culturei unguresci, care are multe de învĕţatŭ dela cultura germană fórte progresată. Ce mai ḑicŭ cei carĭ se laudă cu cultura ungurésca?

***

Iuţéla poştei. O cartă poştală dată la 16 Ianuarie în Braşovŭ la poşte şi adresată spitalului civilŭ din Braşovŭ a ajunsŭ la destinaţiă abia la 23 Ianuarie, după ce a visitatŭ spitalulŭ civilŭ din Viena, de unde s'a trimisŭ în Braşovŭ cu observarea „Adressatulŭ necunoscutŭ aci.“

***

Gimnasiulŭ „Kossuth“. In Czegled s'a serbatŭ a 12 aniversare a îmânării mandatului de deputatŭ alŭ Czegledului lui Kossuth. Cu acéstă ocasiune inginerulŭ Janos Dobos declară, că dedică suma de 140,000 fl. ca fundaţiune pentru înfiinţarea unui gimnasiu „Kossuth“. Curate comedii!

***

Fiu blăstĕmatŭ. In Cluşiu unŭ tată, anume Istvan Nagy, a făcutŭ arătare contra propriului sĕu fiu Janos, că vrea sĕ-şĭ omóre părinţii. Deunăḑile luă Janos unu cuţitŭ, ameninţă pe tată-sĕu şi pe mamă-sa că'i omóră şi le dă focŭ; numai cu mare greutate i s'a putută lua cuţitulŭ din mână. Janos a fostŭ aşeḑatŭ în casa de lucru orĭ de corecţiune. Trebue recomandatŭ Kulturegyletului.

***

Postŭ de magistru poştalŭ e vacantŭ în Tiuza, comit. Solnocŭ-Dobeca, pe lângă cauţiune de 100 fl. Léfa e 150 fl. pe anŭ, 40 fl. cheltuelĭ de cancelariă, 12 fl. cheltuelĭ de îmânare şi unŭ paušalŭ de espedare ce se va hotărî ulteriorŭ. Căruţa poştei va avé sĕ facă în fiecare ḑi odată drumulŭ dela Tiuza la Betlenŭ şi înderĕtŭ. Petiţiile se adreséză direcţiunei poştale şi telegrafice din Sibiiu.

Desbaterile asupra legii militare.

Contele Eugen *Zichy* ḑice, că e o deosebire bătătóre la ochĭ între § 14 alŭ proiectului şi între legea pactului. „Când se desbătea asupra pactului, Deak a ḑisŭ din acelŭ locŭ, unde şede acum contele Ludovicŭ Tisza (viă mişcare'n stânga estremă, larmă'n drépta, fiind-că Zichy a datŭ a înţelege că L. Tisza nu e vrednicŭ sĕ şeḑă acolo,) că naţiunea tot-déuna sĕ'şĭ recâştige acelŭ dreptŭ ce i-se ia, dér că a perdutŭ pentru totdéuna ceea ce a datŭ ea de sine. Amŭ citatŭ acésta, ca sĕ nu fiu acusatŭ de falsŭ patriotismŭ (vii aplause'n oposiţiune, mişcare în drépta.) Mergêndŭ mai departe aşa, nu mergemŭ pe calea cea dréptă. D-vóstră domnilorŭ (arătândŭ în drépta) puteţĭ rîde, dér eu, vĕ mărturisescŭ, aşŭ putĕ plânge (aplause'n stânga, mişcare'n drépta.) Armonia dintre tronŭ şi naţiune s'ar putĕ turbura, pe când ea trebue sĕ rĕmână cea mai preţiósă comóră a naţiunei (aplause'n stânga, mişcare'n drépta.) Căcĭ sĕ nu uitămŭ, că tóte rasele ce locuescŭ în acéstă monarchiă ca unŭ mosaicŭ îşĭ au neamurĭ înrudite, numai rasa ungurésca nu. Ea e nĕmulŭ pe care trebue sĕ se sprijinéscă tronulŭ şi sĕ'şĭ pună cea mai mare încredere. Acésta se căutaţĭ a face sĕ'nţelégă coróna“.

Contele Ludovicŭ Tisza se ridică dela loculŭ sĕu şi se'ndréptă spre uşa salei. Urméză de aci o scenă furtunósă, care s'a petrecutŭ astfelŭ:

Când Ludovicŭ Tisza vrù sĕ părăséscă sala, contele Zichy îi strigă: Părăsescĭ acestŭ locŭ?“ L. Tisza se opri în mijloculŭ salei, fixă aspru pe vorbitorŭ şi ḑise: „Viu şi mergŭ, când îmĭ place“. L. Tisza nu e popularŭ în dietă şi vorbele lui oposiţia le-a luatŭ ca insultă, din care causă începù a face o larmă coribantică. Ministri şi deputaţĭ săriră dela locurile lorŭ şi lărmuiră şi strigară fără'ncetare. In drépta se întrebau, care e causa acestei violente isbugnirĭ. Oposiţia se grăbi a strânge mâna lui Zichy. Preşedintele suna mereu clopoţelulŭ, fără sĕ se audă, aşa că şedinţa trebuì sĕ se suspendeze pe câteva minute, mai alesŭ că Zichy se aşedase pe scaunŭ şi nu mai voi sĕ vorbéscă. In culoare spectacolulŭ s'a continuatŭ cu aceeaşĭ vehemenţă. Peste o jumătate de oră se repeţi scena, când ministru-preşedinte Tisza voi sĕ rĕspundă la vorbirea lui Desider Szilagy. Mai la fiecare proposiţiă fù întreruptŭ minute'ntregĭ de oposiţiă. Deputatulŭ Ugron l'a întreruptŭ prin câteva vorbe, care în pressa austriacă nu s'au putută reproduce din causa legii de presă. A fostŭ asemĕnatŭ ministrulŭ Tisza cu Kollonits, i-s'au imputatŭ că a subminatŭ vaḑa monarchiei mai multŭ ca orĭ-care altulŭ. Drépta se aprinse şi ea începù a cere sĕ fiă chemaţĭ la ordine turburătorii. Acésta mări larma, aşa că ministrulŭ Tisza se vĕḑù nevoitŭ sĕ facă semnŭ credincioşilorŭ sĕi, ca sĕ tacă. Ministrulŭ abia şĭ-a putută fini vorbirea cu unŭ apelŭ cătră cameră, ca sĕ decidă asupra proiectului după cea mai bună a ei convingere.

Corespondenţa „Gaz. Trans.“

Beiuşiu, Ianuarie 1889.

(Fine).

Atacurile contra gimnasiului şi corpului profesoralŭ se datéză încă de pe atuncĭ, când guvernulŭ „a binevoitŭ prea graţiosŭ“ a subtrage subvenţiunea anuală de vre-o câteva mii (5—6000); pe la anii 1884—1885 unŭ anumitŭ şi mare patriotŭ Belavári a începutŭ ataculŭ pe calea diaristică, dér fără succesŭ. De atuncĭ am avutŭ „fericirea“ de a ceti în totŭ anulŭ câţĭva articulĭ despre nescarĭ proiecte de reforme; înţelegŭ: în gymnasiulŭ de Beiuşiu; e de însemnatŭ că articulii acest a se scriau mai multŭ pentru publiculŭ cetitorŭ, — informaţiunile oficióse se făceau în secretŭ. Trebuia sĕ conchidemŭ, că avemŭ la spate unŭ spionagiu organisatŭ; şi nu ne-amŭ înşelatŭ, casulŭ mai recentŭ, (casulŭ cu steagulŭ) ne-a clarificatŭ întru tóte. Sĕ continue numai şi mai departe... Inteligenţa şi poporulŭ au firma credinţă că totŭ dreptatea trebue sĕ iésă triumfătóre“. Din dreptulŭ lorŭ nu vorŭ ceda.

Mai avemŭ o casină românéscă, uniculŭ locŭ de convenire; acésta încă nu e pe firea lorŭ; aşa ḑicŭ dênşii, că aicĭ se face politică înaltă, aicĭ se cresce planta, ce se numesce „Daco-românismŭ“, decĭ ar trebui stérsă.

Maghiarii încă au casină, şi tocmai pentru aceea nu se potŭ împăca cu idea, că şi Românii sĕ aibă unŭ asemenea localŭ, când amŭ póte avé unulŭ comunŭ. Atacurile anonimului au fostŭ îndreptate în prima liniă contra casinei şi numai indirectŭ în contra gimnasiului. Amŭ cunoscutŭ ce e dorinţa d-lorŭ, adecă sĕ desfiinţămŭ casina română şi sub pretestŭ de bunĭ patrioţĭ sĕ ne înscriemŭ ca membri la casina maghiară, sĕ ne facemŭ unelte órbe ale lorŭ, când noi în deosebĭ în Beiuşiu avemŭ drepturĭ avitice. Dér nu, demnitatea nóstră de Românĭ nu ne permite acéstă; nu ne este loculŭ acolo! Noi sĕ fimŭ membri unei astfelŭ de societăţĭ, în sînuln căreia unŭ d-nŭ advocatŭ (românŭ) a fostŭ tractatŭ cu vorbele „büdös oláh“! In acea casină, unde cu dreptulŭ bănuimŭ, că se face politică „înaltă“, unde se schiţéză textulŭ corespondinţelorŭ din „Szabad-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Triumfulŭ Teodorinei la Roma.

„Fanfulla“ dela 23 Ianuarie publică unŭ articolŭ plinŭ de entusiasmŭ despre representaţiunile „Ughenoţilor“ la teatrulŭ „Argentina“ din Roma. „Democraţia“ estrage dintr'însulŭ câte-va părţĭ ce privescŭ mai cu sémă pe celebra nóstră artistă Elena Teodorini, alŭ cărei succesŭ a fostŭ unŭ triumfŭ măreţŭ, cum nu se ţine minte de multŭ în Italia:

.... „Intre actulŭ I-iu şi celŭ din urmă a fostŭ unŭ şirŭ întregŭ de minunĭ; o atenţiune încordată, crescendŭ din act în actŭ, o escitare în tóte spiritele, ca şi cum acea dramă s'ar fi desfăşuratŭ atuncĭ pentru prima óră....“

„Spectatorii, subjugaţĭ, întrerupeau la fie-care momentŭ cu strigăte frenetice, şi o frasă din duetulŭ dintre Marcelŭ şi Valentina, frasă aruncată, în nóptea întunecósă, de d-na Teodorini cu unŭ accentŭ dramaticŭ atâtŭ de puternicŭ, încâtŭ sĕ facă sĕ se bată mai repede inima a două mii de spectatorĭ, a fostŭ acoperitŭ pe jumĕtate de unŭ adevĕratŭ urletŭ de entusiasmŭ nestăpânitŭ. Şi când la finele actului alŭ 4-lea nenorocita femeiă cade cu faţa la pămĕntŭ, şi se părea, că spaima îngheţase sângele în vinele ascultătorilorŭ, aceştia împinşĭ ca de unŭ resortŭ putemicŭ s'au ridicatŭ cu toţii în picióre şi au făcutŭ celorŭ doi minunaţĭ artiştĭ, Elena Teodorini şi tenorulŭ Marconi, o ovaţiune, cum de fórte mulţĭ anĭ nu se mai pomenise în Roma.

„De ḑece, de două-spre-ḑece, de nu sciu câte orĭ au fostŭ rechiemaţĭ artiştii; se osteniserĕ mai multŭ ei sĕ apară pe scenă, decâtŭ publiculŭ sĕ aplaudeze. Bĕtrânii abonaţĭ ḑiceau cu lacremile în ochĭ: Arta cea veche, mare şi divină, triumfă încă odată; şi acésta era cea mai frumósă minune.

„Amŭ ḑisŭ că cei doi interpreţĭ principalĭ aŭ fostŭ admirabilĭ: şi cuvêntulŭ e dreptŭ. Admirabilĭ prin interpretarea musicală şi dramatică şi prin acelŭ simţĕmêntŭ esteticŭ alŭ cumpĕtărei, care ne consiliază sĕ nu esargerămŭ.

„Afirmŭ cu sinceritate, că cei patru artiştĭ s'au întrecutŭ unulŭ pe altulŭ......

....dómna Teodorini scie sĕ imprime personagiului Valentinei o originalitate atâtŭ de vigurósă (gagliarda), încâtŭ desfide tóte amintirile trecutului, fie ele apropiate, fie ele depărtate.

„E o calitate a talentului aceea de a se transforma; şi artista, atâtŭ de bogată în talentŭ, pune o aşa deosebire şi o aşa distanţă între Gioconda şi Valentina, încâtŭ rĕmâiu încremenitŭ şi nu poţĭ crede că e aceiaşĭ femeiă. Aicĭ nu suntŭ patimĭ sĕlbatice, dorinţe de rĕsbunare gelósă ca în creaţiunea lui Ponchielli; aci e copila înamorată, care trăeşce cu inima tremurândă, în cele trei momente sublime ale dramei, ca sĕ scape viéţa omului pe care'lŭ iubesce; e femea gata a'şĭ sacrifica onórea, a'şĭ trăda părintele şi bărbatulŭ, numai ca sĕ scape din măcelŭ pe Raulŭ care se opune.

„Ce seducţiune în acele accente pasionate! ce tragediă teribilă în acele strigăte de suferinţă! şi ce pricepere minunată a tuturorŭ nuanţelorŭ delicate ale personagiului! Iubirea pune în vocea ei o mângâere care înduplecă; dér acea voce ia întonaţiunĭ sublime de grózä când primejdia se apropiă, precum cu o oră înainte se ridicase în notele magistrale ale unei rugăciunĭ sfăşiitóre, când se ruga ca trădarea părintelui sĕ nu fie fatală lui Raulŭ.

„Inchipuirea dramei póte ajunge până acolo: unŭ pasŭ mai nainte, şi întâlnescĭ spasmurile epileptice şi baroce. Rĕmânândŭ în câmpulŭ adevĕrului artisticŭ, atâtŭ de greu de păstratŭ, după cum rĕmâne dela ântêia până la cea din urmă scenă Elena Teodorini, se atinge culmea esecuţiunei şi prin urmare se produce în acelŭ care ascultă celŭ mai înaltŭ gradŭ de mulţumire sufletéscă....“

Ca Românĭ inima ne tresare de bucuriă în faţa succeselorŭ străluc̆ite reportate de valorósa Româncă şi atenţiunea nóstră o urmăresce cu interesŭ şi simpatiă orĭ unde talentulŭ ei escepţionalŭ şi vocea ei admirabilă ridică furtunĭ de aplause şi de entusiasmŭ.

Triumfulŭ dela Roma aşeḑă definitivŭ pe Elena Teodorini în Panteonulŭ artiştilorŭ marĭ.

săg“ unde se plămădescŭ tóte calumniile şi se plămădescŭ atacurile în contra gimnasiului, a casinei şi peste totŭ în contra Românilorŭ, de dragulŭ utopicei idei de statŭ maghiarŭ.

Se póte, că compania, începută în contra atotŭ ce e românescŭ, e causa, că d-nii profesorĭ nu se prea arată în localităţile casinei românescĭ; au dóră nu cumva să detragă din valórea „patriotismului“ doveditŭ cu ocasiunea venirei episcopului r. cath. Schlauch la Beiuşŭ în visitaţiune canonică, prin d-nŭ prof. magistr. corului voc., care a cântatŭ cu elevii unguresce cântecululŭ românescŭ „Cucuruzŭ cu frunda 'u susŭ“?

Cu alte cuvinte, le facĭ streinilorŭ primirĭ strălucite în casa ta, te facĭ a fi uitatŭ limba maternă, facĭ pe bieţii copii sĕ înveţe cânteœ în limba streină, când nicĭ în limba lorŭ nu sciu cânta! Şi ce e mai multŭ, pentru unŭ streinŭ, care abstragêndŭ că a dignitarŭ bisericescŭ, dér se află în fruntea societăţii de maghiarisare *Széchenyi*“ (din Sătmarŭ), care a pusŭ în spinarea poporului românŭ unŭ percentŭ (1%) dare în favorulŭ acelei societăţĭ, şi pentru tóte acestea sĕ mai fie batjocoritŭ şi ameninţatŭ, tu şi şcólele românescĭ susţinute cu banĭ şi sânge românescŭ?

Ar fi o ţinută fórte greşită de a continua totŭ astfelŭ şi mai departe. Ar fi o nenorocire de a ne îngriji la şcóle mai multŭ de ce e streinŭ şi a negligia ce e alŭ nostru. Acésta ar însemna a ne condamna la mórte naţională. Destulŭ ne-amŭ neglijatŭ limba şi literatura nóstră românéscă şi amŭ căutatŭ, din slugărnicia, sĕ ne spoimŭ cu pretinsa cultură ungurésca. Trebue sĕ se pună cei chemaţĭ a cultiva poporulŭ românesce. Altfelŭ suntemŭ perduţĭ.

La noi încă s'ar puté pune în praxă datina ce se urmézâ d. e. în Braşovŭ, adecă de a ţiné „prelegerĭ publice“ şi în deosebĭ când dispunemŭ de atâtea puterĭ escelente. De sine se înţelege începutulŭ va fi greu; încâtŭ despre resultatulŭ finalŭ însĕ, destulă garanţiă ne este bucuria şi dorulŭ cu care publiculŭ românŭ de aicĭ îmbrăţişézâ cu tótă ocasiunea orĭ-ce întreprindere culturală românéscă. Nouĕ ni-arŭ procura d-nii profesorĭ prin acésta, pe lângă folosŭ, şi o distragere plăcută, ér pentru d-lorŭ mângâiarea aceea, că şi-au împlinitŭ o datorinţă morală faţă de publiculŭ românŭ din alŭ căruĭ sinŭ se tragŭ.

Ar mai fi sĕ vĕ scriu despre multŭ lăudata „trupă de artiştĭ“. Sĕrmanii de ei, au păţit'o întocmai ca şi Ciangăii dela Gyorok, au venitŭ pe capulŭ Beiuşenilorŭ (3000 locuitorĭ) dintr'unŭ oraşŭ unguresc (cu aprópe 30,000 locuitorĭ; aicĭ apoi abia că potŭ vegeta. Enunciaţiunea făcută de „Szabadság“ e ne basată pentru-că Românii suntŭ constanţĭ în prepusurile lorŭ; ér carĭ mergŭ, mergŭ numai din curiositate. Este o simplă reclamă, érăşi pentru de a seduce publiculŭ, despre progresele enorme ce le facŭ oficioşii şi pe terenulŭ culturalŭ-naţionalu-ungurescŭ.

Inainte de a încheia fiă-mĭ permisŭ a da espresiune acelei dorinţe dealtmintrelea aprobată de mai multĭ notabilĭ şi bărbaţĭ competenţĭ, că şi în acestŭ cercŭ sĕ ne organisămŭ odată. Dela Hălmagiu până la Oradea-mare, Aradŭ şi Selagiu n'avemŭ nicĭ o „reuniune de femei“ şi nicĭ o „reuniune de agricultură“, nicĭ bibliotecĭ poporale, nicĭ corurĭ vocalĭ orĭ altele. In deosebĭ necesitatea unei reuniunĭ de femei pentru Beiuşŭ şi jurŭ, la care s'ar puté alătura chiarŭ şi părţile cele mai îndepărtate este de multŭ simţită şi sunt convinsŭ, că îndată ce idea acésta s'ar ventila cu mai multŭ interesŭ în cercurile dătătóre de tonŭ şi s'ar discuta cu mai multă adâncime, în celŭ mai scurtŭ timpŭ s'ar şi realisa. Dée cerulŭ ca aşa sĕ fie.

Veritas

Intêmplări diferite.

Omorîtŭ de unŭ arbore. In pădurea Ţapului de lângă Agnita, Costea Mitrea din Birghişŭ a fostŭ omorîtŭ de unŭ arbore ce-lŭ tăiase, şi care a căḑutŭ peste elŭ.

Ingrijiţĭ de chei. Obiceiulŭ d'a pune cheile undeva lângă uşe, după ce au închis'o ai casei, e rĕu şi păgubitorŭ. In Rĕsinarĭ dete vĕduva Anna Danŭ Albu peste douĕ ţigăncĭ, care'i deschiseră casa cu cheile şi căutau ce sĕ fure. Nu totŭ aşa de norocosŭ a fostŭ Hadrea Sîrbu, căruia i-s'au furatŭ haine în preţŭ de 33 fl., totŭ din pricină că n'a luatŭ cheile dela uşe cu elŭ. Gendarmeria a arestatŭ pe cele douĕ ţigăncĭ.

Coroiu şi epure. In ḑilele trecute, spune „Grosskokler Bote“, unŭ ţiganŭ, care căuta găteje, fu martorŭ la unŭ atacŭ ce-lŭ sĕvĕrşi unŭ coroiu asupra unui epure. Cu o lovitură de ciocŭ ameţi deja pe epurele şi deja începŭ coroiulŭ a-lŭ omorî cu cioculŭ, cândŭ veni ţiganulŭ şi-lŭ alungă, ér epurele ilŭ duse societăţii de vênatŭ în Sighişóra.

Din camerile române.

Camera. Şedinţa dela 14 Ianuarie.

D-lŭ *V. Pogorŭ* comunică camerei că d. Lascarŭ Catargiu şi-a datŭ demisiunea din preşedinţa Camerei.

D-lŭ *Lascarŭ Catargiu* rógă Camera ca sĕ i se priméscă demisiunea, deórece nu mai póte fi preşedintele Camerei, mai alesŭ în urma celorŭ întêmplate erĭ.

D-lŭ *Grigore Păucescu* combate demisiunea d-lui Catargiu. Ḑice că cu votarea franco-porturilorŭ nu s'a făcutŭ o cestiă politică, ci o cestiă purŭ financiară şi economică.

D-lŭ *Lascarŭ Catargiu* rĕspunde ḑicêndŭ, că mai bine de 30 de anĭ e ca presidentŭ, sub elŭ s'a făcutŭ unirea şi nu i s'a întêmplatŭ una ca acésta. Chiar amicii sĕi 'i s'au arĕtatŭ ostilĭ. Rudele miniştrilorŭ au făcutŭ turburărĭ în contra d-sale. Nu mai este nicĭ maioritate, nicĭ iminoritate; prin urmare rógă camera sĕ-primĕscă demisiunea, orĭ ce s'ar face, d-sa nu se va mai sui la tribuna ministerială.

D-lŭ *G. Panu* declară, că d-sa a votatŭ numai pentru porto-francŭ. In ceea ce privesce pe alţii, chestia n'a fostŭ după cum a disŭ d-lŭ Păucescu, curatŭ economică, ci politică. Conchide cerêndŭ Camerei a primi demisiunea d-lui Lascarŭ Catargiu şi a se procede la alegerea unui nou preşedinte.

D-lŭ *T. Rosetti*, primŭ-ministru, cere ca deputaţiĭ sĕ róge pe d. Lascarŭ Catargiu ca sĕ revie asupra decisiunei sale. Ḑice că votulŭ de erĭ n'a fostŭ unŭ votŭ politicŭ, ci mai multŭ economicŭ. Face unŭ apelŭ la d. Catargiu, ḑicêndŭ că d-sa este unŭ omŭ de ordine, şi-lŭ rógă sĕ'şĭ retragă demisiunea.

D-lŭ *Generală Manu* vorbesce totŭ în acelaşĭ sensŭ. Apasă mai multŭ, arĕtândŭ că votulŭ de erĭ nu este unŭ votŭ politicŭ, ci economicŭ şi financiarŭ. D-sa atribue d-lui Cogălniceanu decisiunea luată de d. Lascarŭ Catargiu, care are interesŭ politicŭ de a provoca desbinărĭ.

D-lŭ *Nicolae Ionescu* rógă camera ca sĕ primĕscă demisiunea d-lui Catargiu, căcĭ d-sa nu mai aro autoritate morală, fiind-că nu mai are încrederea ei. Sĕ procedămŭ mai de grabă la alegerea preşedintelui, căcĭ e în contra constituţiei de a mai continua şedinţa fără a avé unŭ preşedinte.

D-lŭ *Lascarŭ Catargiu* cere încă o dată camerei sĕ'i primĕscă demisiunea, căcĭ chiar faţă cu camera nu mai póte fi preşedintele ei.

D-lŭ *Mihailŭ Cogălniceanu* ḑice, că nu e de demnitatea d-lui Lascarŭ Catargiu ca sĕ'şĭ retragă demisiunea.

D-lŭ *George Vernescu* rógă şi d-sa pe d-lŭ Lascarŭ Catargiu, ca sĕ'şĭ retragă demisiunea, asigurându'lĭ în acelaşĭ timpŭ, că deşi se retrage, d-sa ca deputatŭ va avé deplina încredere a majorităţii şi a cabinetului şi liberalii-conservatorĭ ilŭ recunoscŭ totŭ pe d-sa de leaderulŭ partidului.

D-lŭ vice-preşedinte *Pogoru* comunică camerei, că în timpulŭ discuţiunilorŭ a venitŭ la biuroulŭ camerei şi demisiunea d-lui vice-preşedinte N. Blaremberg.

Se pune apoi la votŭ primirea demisiunei d-lui L. Catargiu.

Demisiunea d-lui Lascarŭ Catargiu a fostŭ respinsă de Cameră.

D-lŭ *Lascarŭ Catargiu* rógă din nou sĕ i-se primĕscă demisiunea. Sĕ se voteze din nou prin sculare şi şedere, décă i-se primesce demisiunea sĕu nu.

Punêndu-se astfel la votŭ demisiunea, ea se primesce.

D-lŭ vicepreşedinte *Pogorŭ* consultă camera, décă sĕ se facă acuma alegerea unui nou preşedinte, sĕu nu.

D-lŭ *Nicolae Ionescu* ḑice, că camera nu póte sĕ rĕmâe nicĭ unŭ momentŭ fără preşedinte legalŭ, decĭ rógă ca imediatŭ sĕ se alégă unŭ nou preşedinte.

D-lŭ *Grig. Triandafilŭ* vorcesce pentru ca sĕ se amâne alegerea pe Lunĭ.

Puindu-se la votŭ, se primesce amânarea pe Lunĭ. Apoi se pune la votŭ primirea demisiunei d-lui Nicolae Blaremberg. Demisiunea d-lui N. Blaremberg a fostŭ primită de cameră.

Alegerea unui vice-preşedinte în loculŭ d-lui Blaremberg se amână totŭ pe Lunĭ.

D-lŭ *C. Popovicĭ* interpelézâ guvernulŭ în privinţa frasei ce se pune în gura M. S. Regelui la fie-care mesagiu alŭ tronului şi anume „îmbunătăţire stărei clerului“, căcĭ orĭ-ce cerere de acéstă natură M. S. o trimete S-lui Sinodŭ şi astfelŭ de lucrurĭ nu trebue sĕ se întêmple la noi.

D-lŭ *Andreescu* interpelézâ guvernulŭ în privinţa lipsei de lemne de care suferŭ sătenii din judeţulŭ Muscelŭ.

La ordinea ḑilei, desvoltarea interpelarei d-lui *Sturda* din Bârladŭ, în privinţa nedrĕptăţei ce facŭ autorităţile din judeţulŭ Tutova sătenilorŭ din acelŭ judeţŭ, anume că le punŭ ca strejĭ atâtŭ iarna cât şi véra pela ariile proprietarilorŭ. D-sa protestă mai întâiu că nu i s'au pusŭ la disposiţiă dosarele necesare nicĭ până în ḑiua de adĭ, de şi singurŭ a fostŭ la ministerŭ încă de pela începutulŭ lui Noemvrie. Arată pe urmă cum sătenii suntŭ expuşĭ de primarii comunelorŭ, carĭ se pretindŭ că arŭ fi părinţii lorŭ, sĕ fie mâncaţĭ de lupĭ şi sĕ fie îngheţaţĭ de gerŭ. Apelézâ şi rógă guvernulŭ ca sĕ ia mĕsurile necesare de îndreptare, căcĭ nu suntŭ nicĭ umanitare şi nicĭ legale astfelŭ de fapte.

D-lŭ *A. B. Stirbei*, ministru de interne, rĕspunde că scie că în adevĕrŭ se iau sătenii la strajă, dér nu scie décă există o lege în acéstă privinţă, póte, că în Moldova e o astfelŭ de lege.

D-lŭ *Nicolae Voinovŭ* ḑice, că d. ministru a fostŭ înşelatŭ seu rĕu informatŭ de subalternii d-sale, carĭ au pretenţi nĭ de a sci totulŭ. D. Stirbei trebue sĕ scie şi de Moldova, căcĭ şi ea face parte din ţéra românéscă. Ţĕranii suntŭ fórte nemulţămiţĭ din acéstă causă. Rógă camera sĕ hotărască într'unŭ felŭ.

D-lŭ *Mihailŭ Cogălnicénu* ḑice că, nimenea în ţéra românéscă, nicĭ ţĕranulŭ, nicĭ boerulŭ nu póte fi întrebuinţatŭ la lucrările particularilorŭ. Eu cândŭ am fostŭ ministru, nu se petreceau ast-felŭ de treburĭ; toţĭ trebue sĕ fie egalĭ. Rógă sĕ se stârpéscă astfelŭ de nedreptăţĭ.

D-lŭ *George Vernescu*, ministru de justiţie, ḑice, că acéstă lege este făcută de alţii, nu scie de cine; ea nu este făcută cu rĕutate, dér nu cu pricepere. Acéstă lege a fostŭ tradusă după legea franţuzéscă şi alt-felŭ stau lucrurile acolo şi altfelŭ aicĭ. Recunósce că în adevĕrŭ se face o nedreptate sătenilorŭ, rógă decĭ pe d. Ştirbei, ministru de interne, ca sĕ se dea acestei legĭ interpretarea ce i se cuvine, adecă ca sătenii sĕ facă straja numai în raionulŭ comunelorŭ. Proprietarii sĕ facă ce vorŭ sci cu averea lorŭ de câmpŭ ca sĕ şi-o păzéscă.

Senatulŭ. Şedinţa dela 14 Ianuarie.

Se dă cuventulŭ d-lui *P. Aurelianŭ* spre a'şĭ desvolta interpelarea relativă la scólele comerciale. D. P. Aurelianŭ spune, că încă din anulŭ 1864 s'a votatŭ o lege pentru înfiinţarea mai multorŭ scóle comerciale în ţéră. Unulŭ din oraşele în care urma sĕ se înfiinţeze o asemenea scólă era şi Ploescii. Legea s'a votatŭ însĕ nu s'a aplicatŭ. Comuna vĕḑêndŭ necesitatea în care se află Ploesci, a făcutŭ o sforţare aprópe supra-omenéscă de a înfiinţa o asemenea scólă. Câtŭ timp fondurile comunei promiteau întreţinerea acestei instituţiunĭ comuna a tăcutŭ, adĭ, când acésta este imposibilŭ, representanţii sĕi vinŭ a vĕ cere înfiinţarea în Ploescĭ a unei scolĭ de comerciu a statului. Termină rugândŭ pe d. ministru a lua în consideraţie cererea d-sale şi totŭ-odată a termina acéstă chestiune câtŭ mai iute.

D-lŭ *Al. Lahovary* spune, că în presentŭ acéstă înfiinţare este o imposibilitate, deóre-ce bugetulŭ nu prevede o asemenea cheltuială. Adauge însĕ, că décă camerile vorŭ veni cu unŭ bugetŭ, d-sa se va asocia fără cea mai mică hesitare şi totodată cu cea mai mare bucurie.

D-lŭ *Aurelianŭ* se declară satisfăcutŭ.

Mulţămită publică.

Faptele nobile chiar numai istorisite şi încă înalţă inimile, dér apoi atuncĭ, când le vedemŭ cu ochii sevêrşindu-se, câtŭ de multŭ ne însufleţescŭ. In astfelŭ de însufleţire a pusŭ pe membrii societăţii de lectură „Inocenţiu Micu Clain“ a teologilorŭ din Blaşŭ laudabila faptă a d-lui Iónŭ Bozacŭ, cooperatorŭ în Sâmbotelecŭ, care ni-a făcutŭ onórea oferindu-se de membru fundatorŭ alŭ societăţii nóstre, solvindŭ odată pentru totdéuna taxa de 10 fl. Pentru acéstă nobilă faptă subscrişii în numele societăţii „In. M. Clain“ dau şi pe acéstă cale espresiune simţĕmintelorŭ de mulţămită faţă de d-lŭ I. Bozacŭ. Bucură-te vrednice părinte de bucuria nóstră! Dée cerulŭ ca fapta d-nei Tale sĕ afle mulţĭ imitatorĭ!

Pentru societatea de lectură „Inocenţiu M. Clain“ a teologilorŭ din Blaşŭ.

Iova Băbuţŭ, preş. **Aurelŭ C. Domşa.** secretarŭ.

DIVERSE.

Cânele lui Bismarck. Prinţulŭ Bismarck a suferitŭ o perdere durerósa pentru elŭ. Doggele sĕu celŭ negru a muritŭ de bĕtrâneţe în odaia cancelarului. Sub arborii cei bĕtrânĭ ai parcului de lângă palatulŭ cancelarului a fostŭ îngropatŭ.

Străinii la Parisŭ. In cursŭ de trei lunĭ s'au făcutŭ declaraţiunĭ de domicilu din partea a 91,351 streinĭ, representândŭ 170,262 persóne de ambele secse. Écă după naţionalităţĭ, cum se compune acéstă din urmă cifră. Abisinienĭ 2; Germanĭ şi Alsacienĭ Lorenesĭ, 26,109; Americanĭ, 2,302; Englesĭ, 7,688; Argentinĭ, 264; Austro-Ungarĭ 5,755; Belgianĭ, 43,712; Brasilianĭ, 524; Bolivianĭ 29; Bulgarĭ, 41; Chilienĭ,132; Colombienĭ, 148; Dahomey 1; Danesĭ, 419; Egiptenĭ, 86; Ecuatorienĭ, 35; Spaniolĭ, 2,763; Grecĭ, 536; Guatemalienĭ, 2; Haitienĭ, 63; Olandedĭ, 3,770; Italienĭ, 24,178; Japonedĭ, 23; Luxemburgezĭ, 14,692; Marocanĭ, 32, Mexicanĭ, 174; Monegascĭ 5; Norvegienĭ, 192; Paraguaeno, 7; Perşĭ, 27; Peruvianĭ, 86; Portugesĭ, 230; Românĭ, 933; Ruşĭ, 8,485; Serbĭ 61; Suedesĭ, 499; Elveţianĭ, 25,144; Tunisianĭ, 7; Turcĭ, 861; Uruguanĭ. 83; Veneţienĭ, 121; Chinezĭ, 32; Salvadorienĭ, 9; Muntenegrenĭ 3; Africanĭ, (Niger) 1; Dominicanĭ, 5; Siamesĭ, 2; Nubianĭ, 1; Costaricienĭ, 5,

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 31 Ianuarie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.22	Vĕnd.	9.24
Argintŭ românescŭ -	„	9.10	„	9.15
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.55	„	9.57
Lire turcescĭ - - -	„	10.80	„	10.88
Imperialĭ - - - -	„	9.80	„	9.88
Galbinĭ .	„	5.60	„	5.69
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ - - -	„	127.—	„	128.—
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 30 Ianuarie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	100.50
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	92.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	145.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	115.—
Bonurĭ rurale ungare - - - - - -	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	105.—
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - - -	105.—
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	105.—
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.70
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	132.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - - - - - - - - -	125.—
Renta de hârtiă austriacă - - - -	82.35
Renta de argintŭ austriacă - - - -	83 —
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	111.10
Losurĭ din 1860 - - - - - - - - -	142.—
Acţiunile băncei austro-ungare - -	888.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	309 50
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	—.—
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.68
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.57
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	59.25
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	120.90

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Nru 835—1889

PUBLICAȚIUNE

Din partea subscrisului magistratŭ, ca oficiu de meserii de prima instanță, se aduce spre sciință, cumcă Ioan Bohm a abdisŭ și din 22 a l. c. nu mai pórtă profesiunea mijlocirei de locurĭ și plasărei de servitorĭ.

De vreme ce Ioan Böhm, spre scopulŭ esecutărei tuturorŭ obligămintelorŭ împreunate cu statutulŭ referitorŭ la amintita profesiune, are la subscrisulŭ magistratŭ depusă cauțiunea de 200 fl. v. a., se provócă toțĭ acei, carĭ față de Ioan Böhm, în calitatea sa de mijlocitorŭ de servițiu și plasatorŭ de servitorĭ, au pretensiunĭ de restituire, sĕ-șĭ validiteze aceste pretensiunĭ sĕu în scrisŭ; sĕu verbalminte la subscrisulŭ magistratŭ celŭ multŭ până în 22 Iunie a. c., deórece după espirarea acestui terminŭ se va estrada cauțiunea, îndreptându-se partidele cu pretensiunile lorŭ pe calea judecătorescă.

Brașovŭ, 28 Ianuarie 1889.

Magistratulŭ orășenescŭ.

37 M.1—1

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI"

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ șése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ șése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Dumineca.

Pentru Austro-Ungaria:

pe anŭ . . . . 2 fl.
pe șése lunĭ . . . . 1 fl.
pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

pe anŭ . . . . 8 francĭ
pe șése lunĭ . . . . 4 „
pe trei lunĭ . . . . 2 „

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a aráta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenu acceleratŭ	Trenu omnibus	Trenu mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezo-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕșel			4.58	6.38
Clușiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriș	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vințulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiușŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blașiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copșa mică	4.09			2.19
Mediașŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighișóra	5.45			3.59
Hașfalĕu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Brașovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timișŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenu acceleratu	Trenu mixt	Trenu omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timișŭ			1.45	
Brașovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apața	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodu	6.55		9.12	
Hașfalĕu	8.36		10.24	
Sighișora	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediașu	10.37		11.47	
Copșa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blașiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiușŭ	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vințulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirișu	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Clușiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădășelu	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireșu	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rév	9.53	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenu omnibus	Trenŭ de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovațŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulișŭ	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Berzava		6.28	7.55
Soborșinu		7.25	8.42
Zamu		8.01	9.12
Gurasad.		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăștia		11.09	11.37
Șibotu		11.39	12.—
Vințulu de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiușŭ	9.54	1.16	1.26

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu mixt	Trenu de pers.	Trenu mixt
Teiușu	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vințulŭ de josu	12.30	4.10	
Șibotŭ	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicica	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamŭ	4.44	8.11	
Soborșinŭ	5.30	8.46	
Berzava	6.27	9.33	
Conopu	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulișu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică	2.29	4.35
Șeica mare	3.02	5.05
Lómneșŭ	3.46	5.46
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lómneșŭ	9.45	10.50
Șeica mare	10.20	11.20
Copșa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Mirașteu	5.21	12.36	5.53
Oșorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oșorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Mirașteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulu	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Hațegu	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Banița	11.50	6.40
Petroșeni	12.30	7.12

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșeni	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișóra	9.12	9.02

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.36
Cerna	9.50
Simeria	10.15

Ghirișŭ—Turda

Ghirișu	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.40
Țagŭ-Budatelecu	8.02
Bistrița	—.—

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	—.—
Țagŭ-Budatelecŭ	9.41
Murĕșŭ-Ludoșŭ	1.11

Sighișóra—Odorheiu

Sighișora	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	5.38
Sighișóra	9.16

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ